

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **nezl. A. S.**, zastoupena matkou jako zákonnou zástupkyní: O. S., zastoupená JUDr. Davidem Šmídem, Ph.D., advokátem se sídlem Olšanská 2643/1a, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2018, č. j. OAM-97/ZA-ZA11-K09-2018-2, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 10. 2019, č. j. 43 Az 29/2018 - 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Matka žalobkyně, O. S. (dále též jen „matka“), přicestovala na území České republiky přes Polsko z Ukrajiny poprvé v roce 2011, pak pobývala střídavě zde a na Ukrajině. Naposledy přicestovala v roce 2014. V době těhotenství dne 1. 2. 2018 v České republice opakovaně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany. Jako důvod uvedla, že na Ukrajině jí vyhrožuje její bývalý manžel a nemá se kam vrátit. Bezprostředně po narození žalobkyně na území České republiky podala matka žádost o udělení mezinárodní ochrany i jejím jménem ze stejných důvodů. Otec žalobkyně, V. S. (dále jen „otec“), při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany jakožto zákonný zástupce žalobkyně dále uvedl, že žalobkyně o mezinárodní ochranu žádá z ekonomických důvodů a kvůli společnému soužití rodiny na území České republiky.

[2] O žádosti, kterou podala za žalobkyni její matka, žalovaný dne 13. 8. 2018 rozhodl tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, se neuděluje (dále jen „zákon o azylu“ a „napadené rozhodnutí“).

[3] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Hradci Králové v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. Po shrnutí skutkových okolností tak, jak vyplývají ze správního spisu, krajský soud dospěl ve shodě s žalovaným k závěru, že žalobkyně neměla v zemi původu potíže, které by bylo možné označit za pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, jelikož se narodila na území České republiky a na Ukrajině nikdy nepobývala. Nejsou dány důvody, pro které by se mohla obávat pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Ekonomické potíže matky žalobkyně nejsou relevantní pro udělení mezinárodní ochrany. Nebyly splněny ani podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu, neboť v průběhu správního a soudního řízení nebylo zjištěno, že by byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobkyně. Splněny nejsou ani podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. V případě žalobkyně nebyl dán důvod hodný zvláštního zřetele, jelikož netrpí žádnými zdravotními potížemi, vyrůstá v péči obou rodičů, oba jsou státními příslušníky Ukrajiny a jsou oba schopni se o ni v případě návratu do vlasti postarat, či zajistit zákonné oprávnění k pobytu. Správní uvážení žalovaného není nelogické ani diskriminační, a není proto v rozporu se zákazem libovůle. Podle krajského soudu nejsou dány ani důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. Nebylo prokázáno, že by žalobkyni v případě návratu do země původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Ohledně obav z násilí ze strany bývalého manžela matce žalobkyně nic objektivně nebránilo dovolat se pomoci či ochrany u správních orgánů nebo bezpečnostních složek v zemi původu. Ze skutečností ve spise nevyplývají ani žádné okolnosti nasvědčující tomu, že by kdokoliv z rodiny byl vystaven pronásledování z azylově relevantních důvodů či hrozbě vážné újmy.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností, kterou opírá o důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tedy namítá nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení, vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu a rovněž nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů rozhodnutí.

[5] Podle stěžovatelky krajský soud nezohlednil, že ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany jejího otce bylo rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Otce stěžovatelky je proto nutno považovat za úspěšného žadatele o azyl a podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny jsou proto v případě stěžovatelky splněny. Jsou dány i důvody pro udělení humanitárního azylu z důvodů opakovaného domácího násilí ze strany bývalého manžela matky žalobkyně, jehož se dopouštěl na matce a jejích synech.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření shledává kasační stížnost nedůvodnou. Stěžovatelka nad rámec žalobních bodů nenamítá ničeho. Žalovaný proto odkázal na své vyjádření k žalobě. Nad rámec řízení žalovaný uvedl, že ve věci matky žalobkyně a jejích synů je vedeno řízení o kasační stížnosti pod sp. zn. 3 Azs 395/2019. Otcí nebyla udělena žádná z forem mezinárodní ochrany a před krajským soudem je v jeho věci vedeno řízení o žalobě pod sp. zn. 32 Az 36/2018.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručně odůvodnění svého usnesení připojuje.

[9] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ byl v usnesení Nejvyššího správního soudu dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (dostupné stejně jako ostatní zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z www.nssoud.cz), vyložen tak, že kasační stížnost bude posouzena jako přijatelná v případě, že (1) vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

[10] Stěžovatelka k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti tvrdila v zásadě pouze velmi okrajově, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázky.

[11] Nejvyšší správní soud na úvod připomíná, že jak plyne z jeho setrvalé judikatury (viz např. rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70), řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozhodnutí soudu. Jde proto k tíži stěžovatelů, pokud v kasační stížnosti nespecifikují skutkové a právní důvody, pro které napadají rozhodnutí krajského soudu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 - 54, či ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012 - 42) a netvrdí důvody, pro které má být kasační stížnost přijatelná.

[12] Stěžovatelka v kasační stížnosti stejně jako v žalobě namítá, že jejího otce je nutno považovat za úspěšného žadatele o azyl ve smyslu § 13 zákona o azylu.

[13] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2004, č. j. 4 Azs 147/2004 - 81 *„udělení azylu rodinnému příslušníku azylanta podle § 13 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je možné jen v případě existence pravomocného rozhodnutí o udělení azylu osobě, která je rodinným příslušníkem žadatele o azyl. Postup podle citovaného ustanovení nelze odůvodnit tím, že v případě stěžovatelových rodinných příslušníků dospěl soud k nezákonnému závěru, pokud zamítl jejich žalobu proti zamítavému rozhodnutí o neudělení azylu.“*

[14] S ohledem na svou judikaturu Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud se nikterak neodchýlil od znění § 13 zákona o azylu a jeho ustáleného výkladu. K udělení mezinárodní ochrany za účelem sloučení rodiny je třeba, aby ke dni vydání napadeného rozhodnutí existovalo pravomocné rozhodnutí o udělení azylu rodinnému příslušníkovi žadatele. Podle rozsudku krajského soudu žalovaný dne 26. 10. 2018 svým rozhodnutím č. j. OAM-91/ZA-ZA11-P15-R2-2017, rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany otci žalobkyně. Vedle toho krajský soud svým rozsudkem ze dne 16. 10. 2019, č. j. 43 Az 28/2018 - 54, zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného, jímž podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany v případě matky žalobkyně a jejích synů, jelikož jejich žádosti byly nepřipustné podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Z těchto skutečností proto vyplývá, že žádnému z těchto rodinných příslušníků žalobkyně nebyla pravomocně udělena mezinárodní ochrana, což krajský soud v napadeném rozsudku adekvátně zohlednil.

[15] Stěžovatelka dále namítá, že jí měl být udělen tzv. humanitární azyl z důvodů opakovaného domácího násilí ze strany bývalého manžela matky žalobkyně, jehož se dopouštěl na matce a jejích synech.

[16] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55 *„Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“* Krajský soud v odstavci 26 až 28 napadeného rozsudku v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu dospěl k závěru, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

[17] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62, platí, že *„pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny (např. proto, že vůbec neexistují) či ochotny (např. proto, že určitou skupinu ve společnosti systematicky odmítají chránit,*

pokračování

ač ji samy neperzekuuují) poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmu způsobenou nestátními subjekty, rovněž nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. [...] Pokud to však zjevné není, [...], žadatel musí v pohovoru se žalovaným uvést [...], proč se na poskytovatele ochrany s žádostí neobrátil; [...] břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu leží na straně stěžovatelky.“ Krajský soud v bodě 29 napadeného rozsudku posoudil otázku v souladu s výše citovanou judikaturou, od které nebylo jakéhokoliv důvodu se odchýlovat.

[18] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro její přijetí k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[20] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. února 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu